

ΚΑΖΟΥΜΙ ΤΑΜΠΑΤΑ

ΜΥΣΤΙΚΕΣ
ΤΑΚΤΙΚΕΣ

Μαδήματα
στρατηγικής
από τους Μεγάλους
Δασκάλους
των Πολεμικών
Τεχνών

Αλεξάνδρον

Το πολύτιμο αυτό βιβλίο περιέχει αρχαία οσφία για σύγχρονους αναγνώστες, προσφέροντας εξαιρετικές, νέες ερμηνείες των βασικών έργων στρατηγικής και τακτικής, από τους διασκάλους της τέχνης της μάχης.

Στο «Κληρονομικό Εγχειρίδιο των Πολεμικών Τεχνών», για παράδειγμα, ο Γιάκου Μουνενόρι, δάσκαλος των οσυκούν Τοκουγκάουα, του 16ου αιώνα, εξηγεί τη σχέση μεταξύ της φιλοσοφίας Ζεν και της πνευματικής αντίληψης που οποία απαιτείται για την επιτυχή έκβαση μιας μάχης. Στο «Θαύμα της Αμετακίνητης Σοφίας», ο Τακουάν Σόχο, βουδιστής πγούμενος στο Κιότο, εξερευνά τη σχέση μεταξύ της τεχνικής της ξιφασκίας και του δρόμου προς την αυτογνωσία. Και στο «Τζιοσέιτι Κένταν», ο Ματοούρα Σειζάν, 34ος άρχοντας του Χινέν Χιράτο, εστιάζει στην πνευματική προετοιμασία με την εποίμανση: «Το πιο σημαντικό μέρος (της μάχης) αρχίζει πριν ακόμα αγγίξετε με το χέρι σας το ξίφος σας».

Αυτά, αλλά και πολλά ακόμα δοκίμια για τη στρατηγική, τις τακτικές μάχης, την ψυχολογία, την πνεοία, τον σωστό χαρακτήρα και την εφαρμογή της εξουσίας, κάνουν το Μουσικές Τακτικές μια ανεκτίμητη πηγή γνώσεων και έμπνευσης, απαραίτητη σε μελετητές του Ασιατικού πολιτισμού, ανθρώπους των πολεμικών τεχνών αλλά και σπελέχη σύγχρονων εταιρειών.

ΚΑΖΟΥΜΙ ΤΑΜΠΑΤΑ

ΜΥΣΤΙΚΕΣ ΤΑΚΤΙΚΕΣ

Μετάφραση
Γρηγόρης Α. Μηλιαρέσης

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ		
ΑΠΟ	ΤΟΥΣ	ΜΕΓΑΛΟΥΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΥΣ
ΤΟΝ	ΠΟΛΕΜΙΚΩΝ	ΤΕΧΝΩΝ	

Αθήνα, 2004

Τίτλος πρωτοτύπου: Secret Tactics - Lessons from the Great Masters of Martial Arts

Συγγραφέας: Kazumi Tabata

Εκδότης πρωτοτύπου: TUTTLE PUBLISHING Boston-Rutland, Vermont-Tokio

Ημερομηνία έκδοσης πρωτοτύπου: 2003

Copyright: ©2003, Kazumi Tabata

ISBN πρωτοτύπου: 0-8048-3488-1, LCC: 2003106321

Τίτλος: Μυστικές Τακτικές – Μαθήματα στρατηγικής από τους Μεγάλους Δασκάλους των Πολεμικών Τεχνών

Συγγραφέας: Καζούμι Ταμπάτα

Εισαγωγή - Μετάφραση: Γρηγόρης Α. Μηλιαρέσης

Επιμέλεια: Διονύσης Τσετσέλης

Καλλιτεχνική επιμέλεια: Ματίνα Βαταβάλη

Copyright για την ελληνική μετάφραση

© 2004: Εκδόσεις Αλκίμαχον

ISBN: 960-87285-8-4

Εκδόσεις ΑΛΚΙΜΑΧΟΝ

Πολυτεχνείου 12α - 141 22 Ν. Ηράκλειο

Τηλ.-Fax: 210 2840588

e-mail: alkimaxo@otenet.gr

web site: www.polemikestexnes.gr

Κανένα μέρος του βιβλίου δεν επιτρέπεται να ανατυπωθεί ή να δημοσιευθεί με οποιοδήποτε σύστημα αναπαραγωγής ή να μεταβιβαστεί με οποιοδήποτε μέσο, ηλεκτρονικό, μηχανικό, φωτογραφικό, ή μαγνητοφώνησης, ή κατά οποιονδήποτε άλλον τρόπο, χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος Μεταφραστή	7
Σχετικά με τη μετάφραση	10
Σύσταση	11
Πρόλογος	13

ΒΙΒΛΙΟ ΕΝΑ: Το ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΕΠΤΑ ΔΑΣΚΑΛΩΝ

Κεφάλαιο 1: Χέι-Χο-Κάντεν-Σο	17
Κεφάλαιο 2: Ιτοσάι Σενσέι Κένπο-σο	31
Κεφάλαιο 3: Φουντότσι Σίνμιο Ρόκου	37
Κεφάλαιο 4: Τάι Α Κι	55
Κεφάλαιο 5: Γκόριν-σο	63
Κεφάλαιο 6: Τζιοσέίσι Κένταν	73
Κεφάλαιο 7: Τένγκου Γκείζουτσουρόν	79
Κεφάλαιο 8: Μυστικά των Τακτικών	83

ΒΙΒΛΙΟ ΔΥΟ: ΗΓΕΣΙΑ

Κεφάλαιο 1: Χαγκακούρε	94
Κεφάλαιο 2: Τέιο-γκάκου και Τζιογκάν Σέιγιου	103
Κεφάλαιο 3: Γκίτσου	121
Κεφάλαιο 4: Σάι-Κον-Ταν	128

ΒΙΒΛΙΟ ΤΡΙΑ: ΦΩΤΙΣΗ

Κεφάλαιο 1: Δέκα Επίπεδα της Φώτισης	136
Κεφάλαιο 2: Αρμονία	139
Κεφάλαιο 3: Σατόρι	144

Υστερόγραφο	150
Ευχαριστίες	152
Αναφορές και Παραπομπές	153
Γλωσσάριο	154

ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΕΠΤΑ ΔΑΣΚΑΛΩΝ

«Ακουσε τον ήχο του ανέμου και του νερού»

Οποιο σημαντικός παράγοντας στη μελέτη των πολεμικών τεχνών δεν είναι απλώς η κατανόηση αλλά η υπέρβαση της λογικής και της τεχνικής. Η κατάκτηση και των δύο αυτών ιδεών είναι αναγκαία και, σαν τους δύο τροχούς μιας άμαξας, κανένας δεν είναι χρήσιμος αν λείπει ο άλλος.

Στις πολεμικές τέχνες, η πνευματική διάσταση είναι η πιο σημαντική και οι πράξεις μάχης, οι οποίοι ήταν ιδιοφυείς ξιφομάχοι, μας άφουσαν κληρονομές τις οποίες είχαν συλλέξει στις προσωπικές τους μάχες. Στην ενότητα αυτή έχω συμπεριλάβει έργα τα οποία αισθάνομαι ότι είναι πιο σχετικά με την πραγματική κατανόηση των πολεμικών τεχνών. Τα βιβλία αυτά έχουν γραφεί μεταξύ του δεκάτου πέμπτου και του δεκάτου έκτου αιώνα, σε μια περίοδο της ιαπωνικής ιστορίας γεμάτη από συρράξεις και απόπειρες για ένωση. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, η τέχνη του πολέμου δεν ήταν απλώς μια άθληση ή μια πνευματική εξάσκηση –ήταν μια εποχή που η ύπαρξη καθενός εξαρτιόταν από την ικανότητά του να καταστρέψει τον εχθρό. Τα έργα αυτά, μνημεία των ανθρώπων που ζήσουαν με το ξίφος στο χέρι σε δύσκολες εποχές, περιέχουν πολύτιμα μαθήματα για εμάς, σήμερα.

ΧΕΙ-ΧΟ-ΚΑΝΤΕΝ-ΣΟ

κληρονομικό εγχειρίδιο των πολεμικών τεχνών

του γιάγκιου τατζιμανοκάμπ μουνενόρι

«ρίχνοντας κλεφτές ματιές στο πουπλί, η λίβελλησούπη μένει μακριά του»

Είναι γνωστό ότι κάτω από την ιαπωνική κουλτούρα βρίσκεται η φιλοσοφία Ζεν. Η συγκεκριμένη φιλοσοφία είναι συμπαγής και βιωματική και όχι αφρορημένη και διανοτική. Ένα από τα βιβλία τα οποία μας επιπρέπουν να ρίξουμε μια ματιά στην πραγματική φιλοσοφία Ζεν είναι το «Χέι-Χο-Κάντεν-Σο», το «Κληρονομικό Βιβλίο των Πολεμικών Τεχνών». Το βιβλίο αυτό, το οποίο προκειται να παρουσιάσουμε εδώ, γράφτηκε από τον Γιάγκιου Μουνενόρι, άρχοντα της Τατζίμα, τον πιο σεβάσιμο δάσκαλο που υπηρέτησε την οικογένεια των Σογκούν Τοκουγκάουν. Ο Μουνενόρι γεννήθηκε κοντά στα τέλη της περιόδου Σενγκόκου, της Εμπόλεμης Εποχής της Χώρας. Έχοντας επιβιώσει από αυτήν την εμπόλεμη περίοδο, ο Μουνενόρι αποφάσισε να μεταδώσει στις επόμενες γενέες τις θεωρίες και τις τεχνικές της μάχης, τις οποίες είχε αποκτήσει μέσω της μακρόχρονης εμπειρίας του. Η συνειφορά του, ωστόσο, δεν είναι μόνον ότι έγραψε το «Χέι-Χο-Κάντεν-Σο» (το οποίο συνήθως αναφέρεται, εν συντομίᾳ, ως «Κάντενσο») αλλά ότι επεξέτεινε τις πολεμικές τέχνες ώστε να περιλαμβάνουν πέρα από τη χρήση του ξίφους και τη διακυβέρνηση των εθνών. Για τον λόγο αυτόν, το ξίφος του ονομάστηκε «το ξίφος για τον σογκούν, για την κυβέρνηση και για τον κόσμο».

Το κυρίως σώμα του «Κάντενσο», είναι αφιερωμένο σε λεπτομερείς περιγραφές του πώς να ελέγχει κανείς τον *vou* του κατά τη διάρκεια της μάχης και στα είδη της εκπαίδευσης που απαιτούνται για έναν τέτοιον έλεγχο του *vou*. Το βιβλίο αναφέρει τις αρχές της μάχης τις οποίες συστηματοποίησε ο Μουνενόρι καθ' όλη τη διάρκεια της ιοδίβιας πολεμικής του εξάσκησης και πέρα από αυτά προσπαθεί να επεκτείνει την εφαρμογή των αρχών αυτών στο σύνολο της κοινωνικής και πολιτικής ζωής. Έτσι, το «Κάντενσο», γεμάτο από μαθήματα εφαρμόσιμα σε κάθε διάσταση της ζωής, είναι στ' αλήθεια ένα κείμενο το οποίο περιλαμβάνει την ουσία της μάχης και της ίδιας της ζωής.

Το βιβλίο έχει βαθιά σημασία ακόμα και σήμερα, όπου η αναζήτηση της ανθρωπιτικής και της πνευματικής γνώσης είναι απαραίτητη για πολλούς.

Γεννημένος το 1571, πέμπτος γιος του Σεκιουσούάι Μουνεγίσοι, ο Μουνενόρι έργασε να υπηρετήσει τον δεύτερο σογκούν, Τοκουγκάου Χιντετάντα, ως εκπαιδευτής στο Χέι-Χο. Πέθανε στις 26 Μαρτίου του 1647, σε ηλικία 76 ετών. Ακολουθούν αποσπάσματα από το έργο αυτό.

矣
法

Xéi Xo

家
松
奇

Kártér Σο

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Ο τελικός σκοπός της εξάσκησης στην ξιφασκία είναι το να κάνει κανείς την τέχνη ένα πραγματικό κομμάτι του εαυτού του. Είναι αναγκαίο να επιτευχθεί εκείνο το στάδιο στο οποίο οι βέλτιστες τεχνικές χρησιμοποιούνται ανακλαστικά και ασυνείδητα. Αυτό επιτυγχάνεται με το να μαθαίνει κανείς να ανταποκρίνεται σε κάθε πιθανή περίσταση. Όταν κρατάτε το ξίφος σας απέναντι στον αντίπαλό σας, μην επιτρέπετε στην ψυχή σας να προσκολληθεί στην τεχνική -αν η ψυχή προσκολληθεί, ο εχθρός θα έχει την ευκαιρία να ανταποδώσει και να σας νικήσει. Όταν κρατάτε το ξίφος, μη σκέφτεστε αν σκοτώσατε τον αντίπαλό σας αλλά χτυπήστε με όλη σας τη δύναμη. Μην επιτρέπετε στον εχθρό να σηκώσει το κεφάλι του.

Όταν η εξωτερική εμφάνιση είναι αναστατωμένη, ο εσωτερικός εαυτός είναι ήρεμος και όταν η εξωτερική εμφάνιση είναι επιθετική, ο εσωτερικός εαυτός είναι αμυντικός. Συνεπώς, φροντίστε η κατάσταση του εσωτερικού σας εαυτού να είναι αντίθετη από την εξωτερική εμφάνιση. Μέσω της συνεχούς εξάσκησης, ο εξωτερικός και ο εσωτερικός εαυτός θα γίνουν ένα.

Δεν έχει σημασία πόσο καλή είναι μια τεχνική -αν η ψυχή έχει προσκολληθεί στην τεχνική αυτή, δεν μπορείτε να νικήσετε. Είναι σημαντικό να ασκείστε χωρίς η ψυχή σας να προσκολλάται σε σκέψεις γύρω από το πώς θα χτυπήσετε ή θα λογχίσετε.

Η ΠΥΛΗ ΕΙΝΑΙ Ο ΠΡΟΘΑΛΑΜΟΣ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ

Τα βιβλία του Κομφούκιου θεωρούνται, από αυτούς που είναι αφοσιωμένοι στη γνώση, ως μια πύλη. Τι είναι μια πύλη; Μια πύλη είναι η είσοδος σε ένα σπίτι και μόνον περνώντας από την πύλη μπορεί κάποιος να συναντήσει τον άρχοντα του σπιτιού. Η μάθηση, για παράδειγμα, είναι η πύλη της αλήθειας -μόνον περνώντας από την πύλη μπορείτε να φτάσετε στην αλήθεια. Το άνοιγμα της πύλης δεν πρέπει να παρερμηνευθεί ως είσοδος στο σπίτι -το σπίτι βρίσκεται πέρα από την πύλη.

ΑΣΚΗΘΕΙΤΕ ΔΙΕΞΟΔΙΚΑ

Αν ασκηθείτε καλά, το σώμα και τα μέλη σας θα κινούνται αυτόματα, χωρίς συνειδητή προσπάθεια. Ο νους σας δεν θα κυριαρχείται από τις σωματικές σας κινήσεις. Θα χρησιμοποιείτε τις τεχνικές ασυνείδητα, χωρίς να χρειαστεί να σκεφτείτε και από τη στιγμή που έχετε κατατκήσει αυτήν την κατάσταση του νου, δεν θα εμφανίζεται ούτε μια αμφιβολία, ούτε ένας δισταγμός. Κανένας αντίπαλος, ούτε ο ίδιος ο διάβολος, δεν θα βρίσκουν άνοιγμα για να σας επιτεθούν. Ασκηθείτε διεξοδικά και μετά ξεχάστε την άσκηση -πετάξτε τον νου σας. Θα κατατκήσετε τον δρόμο αν τον ακολουθήσετε χωρίς να το αντιλαμβάνεστε.

ΤΟ ΨΕΥΔΟΣ ΠΙΝΕΤΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ

Βασικό στοιχείο της στρατηγικής είναι ένα καλά οργανωμένο σχέδιο. Κάθε στρατήγημα θα πρέπει να είναι έτσι σχεδιασμένο που ο αντίπαλός σας να μην μπορεί να αντισταθεί, ακόμα και αν το γνωρίζει.

Παγιδέψτε τον αντίπαλό σας. Αν πέσει στην παγίδα σας θα τον κερδίσετε. Αν κρίνετε ότι το σχέδιό σας είναι εσφαλμένο, σκεφτείτε αμέσως ένα άλλο, ώστε ο αντίπαλός σας τελικά να πιαστεί. Αυτό μοιάζει με την ιδέα του χόμπεν που υπάρχει στη βουδιστική ορολογία. Κάποιος λέει ένα χόμπεν (ένα κατά συνθήκη ψέμα) προκειμένου να κρύψει τις πραγματικές του προθέσεις -από τη στιγμή που το χόμπεν εξυπηρετεί τον αρχικό σκοπό εκείνου που το λέει, η εξαπάτηση φέρνει την επιτυχία. Στη σιντοϊστική ορολογία, αυτό αποκαλείται σίμπι (μυστήριο).

Το σίμπι δημιουργεί στους ανθρώπους ψευδή ασφάλεια και ο αυτουργός μπορεί, κρατώντας τα πράγματα μυστηριώδη, να δρέψει τους καρπούς. Στην ορολογία της πολεμικής τέχνης, αυτό λέγεται και μπουριάκου (στρατιωτική στρατηγική).

Ριάκου (στρατηγική) σημαίνει ψεύδος -για την ακρίβεια τη χρήση του ψεύδους προκειμένου να εξασφαλιστεί νίκη χωρίς απώλειες από την πλευρά σας. Η εφαρμογή τεχνικών εξαπάτησης δείχνει ότι η χρήση του δόλου μπορεί τελικά να οδηγήσει στην επιτυχία. Το κατά συνθήκη ψεύδος μπορεί να βοηθήσει στην επίτευξη του στόχου σας.

ΤΟ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΑΜΥΝΤΙΚΟ

Αν τόσο εσείς όσο και αντίπαλός σας είστε σε επιθετική στάση, η κατάσταση του νου του αντιπάλου σας δεν διαφέρει από τη δική σας. Αν βρίσκεστε σε επιθετική στάση, συγκεντρωθείτε στον νου του αντιπάλου σας. Τη στιγμή που ξεκινάτε μια συμπλοκή, επιτεθείτε δυναμικά στον αντίπαλό σας και χρησιμοποιήστε την πρωτοβουλία σας. Όταν βρίσκεστε σε αμυντική στάση, φυλαχτείτε από τον αντίπαλό σας, περιμένετε την κίνησή του και στη συνέχεια αλλάξτε αμέσως τη στάση σας σε επιθετική.

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΓΙΔΕΨΕΤΕ ΤΟΝ ΑΝΤΙΠΑΛΟ

Η σχέση μεταξύ επιθετικής και αμυντικής στάσης αντιστοιχίζεται στη σχέση μεταξύ ξίφους και σώματος. Κρατάτε το ξίφος σας σε αμυντική θέση -τοποθετείτε το σώμα σας κοντά στον αντίπαλο και παίρνετε επιθετική στάση. Η επιθετική στάση του σώματός σας θα αναγκάσει τον αντίπαλο να κάνει την πρώτη επίθεση. Αν είστε προετοιμασμένοι για την κίνησή του, θα τον νικήσετε.

ΕΛΕΓΞΤΕ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΝΟΥ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΟΣ

Η σχέση μεταξύ επιθεσης και άμυνας αντιστοιχίζεται, επίσης, και στη σχέση μεταξύ νου και σώματος. Ο νους πρέπει να είναι σε άμυνα και να επιφυλάσσεται -το σώμα πρέπει να είναι επιθετικό. Χωρίς έναν επιφυλακτικό νου, γινόμαστε απρόσεκτοι. Αν ο νους είναι επιθετικός είναι αναπόφευκτο να έρθει η ήττα.

ΒΛΕΠΟΝΤΑΣ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΒΛΕΠΟΥΜΕ

Είναι σημαντικό να μην εστιάζετε τα μάτια σας σε ένα σημείο. Υπάρχει ένα ποίημα το οποίο λέει: «Ρίχνοντας κλεφτές ματιές στο πουλί, η λιβελλούλη μένει μακριά του. Η λιβελλούλη κινείται προσεκτικά, ρίχνοντας κλεφτές ματιές στην κίνηση του αντιπάλου».

Ο Καζούκι Ταμπάτα είναι ένας από τους πιο έμπειρους ανθρώπους του χώρου των πολεμικών τεχνών. Είναι Δάσκαλος (8ο νταν) του στιλ ιαπωνικού καράτε, Σότοκαν, ίδρυσε και είναι Αρχι-εκπαιδευτής της Ομοσπονδίας Καράτε Βορείου Αμερικής (North American Karate Federation) και του Συνεδρίου Κολεγιακού Καράτε της Νέας Αγγλίας (New England Collegiate Karate Conference) και έχει διδάξει σε σχολές καράτε στην Ευρώπη, την Αφρική και τις Βερμούδες.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΝΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΝΙΚΗ

*Λημιουργήστε ένα στέρεο έδαφος για να ξεκουραστεί ο νους,
Εξυψώστε το θάρρος σας,
Εξαφανίστε τους φόβους και τις ψευδαισθήσεις σας,
Ανακαλύψτε τις πραγματικές προθέσεις του αντιπάλου σας,
Σκεφτείτε τον οαν να είναι από μια χούφτα χώμα...*

Αν γίνουν αυτά, η νίκη είναι στα χέρια σας.

KAZOYMI TAMIATA

